

ПРВИ ДАНИ АВГУСТА

(Из „Дневника“ Драгојла Дудића)

АВГУСТ

Буковац, 1. август

Спавање у штали, на тавану. Акције за данас: заседа на друму Буковац — Рајковић. Једна патрола за крчмароку општину од 3 човека; друга група од 6 људи за осечанску и брежђанску; трећа Рајковић — Ђурђевац од 10 људи; четврта Петница — Пауне од 7 људи. Задаци: Саопштити претседницима општина да затворе суднице и престану с радом, пошто је њихов целокупни рад у служби непријатеља. Ако и после ове опомене буду радили, узети их за таоце. Остатак људства на жетву и пропаганду међу сељацима. Делење летака Савеза К. О. Ј. — Резултати: пре него су људи отишли на задатке добили смо извештај из штаба да се не растура људство.

У току дана конференција четног штаба са главним штабом. Затим конференција целе јединице у присуству штаба. Извршене су промене у штабу чете. Командир смењен и за командира постављен активни официр. Командир и лекар искључени из партије, а пол. комесар опоменут због (слабих акција ове чете и због повлачења пред непријатељем приликом једне потере за нашим водом. У присуству друге из Главног штаба чета је положила заклетву.

Текот заклетве гласи:

„Ја_____, син орпскрг народа, заклињем се овојом чашћу да у Ваљевски народно-револуционарни одред ступам е чврстом одлуком да се борим против фашистичких окупатора и њихових слугу. Обавезујем се да у тој борби нећу жалити своје снаге ни свој живот; да ћу чувата железну дисциплину одреда; да ћу без поговора извршавати наређења својих старешина и еноити последице кршења дисциплине и нешвршења дужности борца за народна права и Слободу“.

Пре и после овога догађаја говорила три друга. За време ове чашће падала је киша. Спавање на тавану штале, следеће ноћи на другом месту. За храну емо имали куван пасуљ, а за вечеру су-ву храну.

Данас оељаци празнују. Илиндан је. Вашара у Ваљево неће бити због предузетих акција у селима да сељаци не гхне стоку на вашар. Јутро ведро. Устајање у 4,30 ч. За доручак смо имали топло млеко и по парче хлеба.

Акције за дана(С:

Једна десетина за Драчић, задаци: ухватити претседника општине и довести за таоца, Једна деоетина за Дивчибаре, задаци: напад на жандармеријеку станицу. Две групе у еела ради хране, задаци: растурање омладиноких летака, агитација да се не иде на пијаци ни на вашаре; конферисање ,с групицама оељака и објашњавање наше борбе.

Група из Драчића вратила се. Резултат негактиван. Уместо претседника довели једног дечка — унука претседниковог по ћерци; Одговорна Лица узета на саслушање и њихов поступак оштро осуђен и про(критикован пред целом четом. Младић је ипак задржан у логору по мишљењу већине одговорних лица. Упућено^а писмо претседнику и припрећено му да ништа не сме покушати против породица наших партизана: да ћемо мало задржати као гаранцију да ое ништа неће догодити. а : - : *; :-, у2

У логору прерађивање летка Савеза К. О. Ј. У дискусији учествовали лекар, комесар.-за исхрану и пол. комесар.

? ; % Група са Дивчибара вратила се. Резултат: жандарми побегли још пре опкољавања станице, што ое могло закључити по овежој храни кој^а је нађена на столу; судећи по количини хране, био је један, или највише двојица, Заплењена архива, један „рукгак“, телефон и два мала цака брашна, пар државног веша и једна летња блуза.; Брашно је подељено сељацима који су "Оили оскудни. Раздељени леци извршена агитација.

Група за храну из Мратишића вратила се. Данас нису- наишли на рђав пријем код сељака. Раздавани леци и одржана једна конференција. Група за храну из Крчмара дошла касно. Летци су раздељени, по групицама се разговарало са сељацима. Са храном ишло тешко, јер сељаци немају хлеба. Устручавају ое ; Да наше друрове примају у куће јер су заплашени од претседника. Претседнику наређено да затвори општину и да не врши никакву функцију. - • V , - • : , . л'

Пред само вече дошла је наша група која је још пре четири дана отишла у акцију у Букве. Група је бројала 8 људи. Данас су се' сукобили са јачим одредом жандарма крд куће претседника општине Драчић (у заседи је било 10 жандарма, а доцније су добили појачање од 15 људи), где је наша група била у току ноћи. Један омладинац из наше групе рањен је и није могао бити поведен; По казивању другова из акције губици жандарма,даноее 6, које мртвих, које рањених. Одмах смо послали један одред од 23 парти-

зана са, командиром да (га| омладонца донесу ако га нађу -(н^)
месту сукоба. У ж>шру су појачане страже. Велиско одушевљ>еше
за борбу. та^ ^Д са. ^с^жшв^тсн^н @т

У току шћи пришла једна другарица са куршрима. Донела
нешто веша и одела. Две књиге „Како Јсе жалио челик“ и лекке.

Људда су-данас за, храну, за оба >брока, имали хлеба и (Жра.
- лс Буковац, 3. август

; Дан леп — ведар. Устајање, у 7 ч, јер је недеља и људи су
уморни. Група од 23 човека, која је отишла у току прошле нош
у Драчић ради, задатка, придпела... Рањенога друга, младића од
16—17 г. који је учествовао Још :у двома крвавим акцијама са>жан-
дармима и једној оружаном акцији ет; Немцима/ нису нашли. По-
стоји вероватноћа да су га са рањеним жандармима однели у бол-
ницу.. Донели су нешто војничког чодела, једну писаћу машину,
ручни кофер са 60 паклица дувана ситног и 20 паклица дувана за
дулу; ,ока 10 кг шећера у коцки.1; Дуван и шећер су негде за-плени-
ли општиноки органи по причању оељака стражара у општини и
та роба је, изгледа, служила општинским часницима у шпекулант-
ске сврхе. Највише има вероватноће да је шећер украден од на-
рода кривим - мербњем при подели, пошто гоу општинеке власти од
окупације снабдевале становништво шећером^т. Ни .дуван ни ше-
ћер нису могли бити власништво приватних лица, јер никр нзје
могао добити тодаче. кодачине, здо Ја занле^едоc Новац у
суми од око 200 дин. остављен је јер је одговорад партијац прет-
поставио да је припадо приватном лицу. Заплењена је једна пушка.

Акциј, е у току дан, а

Четири **групе у. оеља** ради хране, делење летака/ држање кон-
ференција ИЧ Довођење претоедника општине крчмарске за таоца,
лјер није затвор<ио судницу. Одржаше једне конференције са дн^в-
ним.редом: : шш .. : **; :-;; .. ^х^цр-оч

1. Одтворност дауга Милоша за погрешно извођење акције
у Драчићу, прошле ноћи; #, ц ^ I е^чи^* дт к

2г Извештај друга командвдра са ноћне акције из Драчића;

' 3. Важније акције у току дана и припреме за извођење акци-
ја текућ^ ноћи; ' •-

4. СаслушаванЈе" другбва из II вода због ЈјОЈрешака у акци-
јама Мионица^— Љиг;

^? 5 Да ое Ж) м о ј Г у ћ о Ш у * / "

• ^6-ШШШШе

к: ^&тднциж еж

7. Разно.

с-е аг^ро^ г^дедо

Прва тачка дневног реда одлаже се

гов!И нису још дошли из акције. Исто тако одлаже ое и # Ш § 1
днев!нбг реда из истих разлош. Изшштај друга командираг;!са акци-
је из прошле ноћи био је врло и ецпан; и: о бј еktiv ам. Акција Ц

изведена :без погрешака. ЈедаНчМааш мнцидент, један: поднаредшк
брат командаров — мало при^ добијању

дарекшва од командира. Командар је верно изложио и у јединици захтевао казну, не уотручавајући се да и овака брата прикаже као недисциплимног партизана. Друг је узет на испит, и после дужег ваопитног утацаја на њега, кажњен укором. Нарочито се водила дискусија око заплењеног дувана и шећера да се рашчисти, да ли тим узимањем није погођен појединац. Установљено је да се ту радило или о присвајању туђе имовине од стране општинских органа или о нагомилавању артикала рад;и недозвољене шпекулације. Одлучено је да је командир исправно поступио кад је ту робу узео, оставивши за претседника општине писмо о евему. Само је пропустио да каже да је ноџа оставио на свом месту и то је било једино нешправно. По причању командировом сељаци-стражари упознати су с тим. Као важније акције у току предвиђене: да се одржи збор у Буковцу; да се позатварају општине: крчмарска у Буковцу; петличка, паунска рајковићка и оечанска. Драчићка је већ затворена. Пуштен је младић — унук претседника општине драчићке који је био доведен као талац да би се извршио притисак на претседника ради обуставе терора над породицама наших друшва из околине Драчића. Уз пуштање, послато је писмо претседнику и одбијена понуда од 1000 дин., коју је суму био послао као добровољни прилог нашем одреду, преко породице Јовановића.

Писмо упућено на претседника, од речи до речи гласи:
„Народно-ослободилачки одред
колубарска чета

3. август

Букадину Табаковићу, Драчић. И у овом другом писму, Народно-ослободилачки одред истиче кхледеће: по нашим принципима искључује се овака терор — насиље — над невинима. Ми томе прибегавамо само у случају ако наши противници то чине према породицама наших бораца. Узимање твога унука за таоца учинили смо зато да би те одлучио од прогањања невиних породица, да би и ти оетио шта је то бол.

Наша борба је управљена на ослобођење нашег народа испод окупаторског режима, као и противу свих издајника, из редова наших грађана и службеника-жандарма, који служе непријатељу у овим тешким данима.

Тебе ми убрајамо у ред тих грађана — издајника који служе непријатељу и за љубав власти и положаја неће да увиде да чинећи услуге непријатељу макар и као власт, наносе огромне штете ;народно-ослободилач!кој борби и прљају част и име српског народа.

Наши услови теби као претседнику општине су следећи: да онемогућиш како знаш свако даље прогањање породица наших другова, Шћи се боре у овом одреду као и ових осталих грађана, који помажу народну борбу. Иначе, без одлагања и чекања на

уважење твоје оставке, ти мораш наиуспити овој досадашњи положај: јер на истом ниси служио мнтереотма овога иарода. Испуњавање ових услова не искључује твоју одговорност пред народом за твоја досадашња недела.

Одбили смо да прммимо новчану помоћ понуђену нашем одреду. Уместо тога, убудуће кад се обратимо за исхрану народких бораца, дужаЈн си да пружиш сарадњу нашим пријатељима у погледу прикупљања хране.

Обавештени смо за твоје старање о дечку из нашег одреда, који је рањен пред твојом кућом у борби са жЈандармима и то радо примамо к знању.

За народни ослободилачки одред
Драгојло Дудић, с. р.